

Grund- og nærhedsnotat

Enhed
Økonomi- og
Indenrigsministeri-
et og Danmarks
Statistik

**Sagsbehandler i
Danmarks Stati-
stik**
Christian Andre-
asen

Dato
06-04-2017

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg angående Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Forordning om europæisk erhvervsstatistik, om ændring af forordning (EF) nr. 184/2005 og om ophævelse af 10 retsakter på området erhvervsstatistik

1. Resumé

Forslaget omfatter udarbejdelsen af europæisk erhvervsstatistik. Ved implementering af forslaget skønnes meromkostninger i Danmark på ca. 15 mio. kr. vedr. etablering, mens der fra 2019 og frem vil være årlige driftsomkostninger på ca. 5 mio. kr.

Regeringen støtter hensigten om at integrere og harmonisere de berørte europæiske statistikker samt at øge fleksibiliteten i det juridiske grundlag, men mener at omfanget af delegerede beføjelser til Kommissionen skal afgrænses og præciseres for at skabe gennemsigtighed omkring forordningsforslagets implikationer. Regeringen anerkender, at udvekslingen af direkte identificerbare mikrodata om varehandel mellem EU-landene fra eksportlandet til importlandet kan reducere byrden for indberetterne. Støtte til udvekslingen af data vil dog være betinget af den fornødne datasikkerhed.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte 6. marts 2017 ovennævnte forslag til forordning. Den danske version af forslaget blev modtaget i Danmarks Faste Repræsentation ved EU 10. marts 2017.

Forslaget er det tredje af tre ventede forslag inden for hhv. social-, landbrugs- og erhvervsstatistik. På de tre områder samles og udvides eksisterende lovgivning i nye rammeforordninger. Med rammeforordningerne introduceres en ny juridisk arkitektur, som i udstrakt grad delegerer beføjelser til Kommissionen. Kommissionen fremsatte 24. august 2016 det første forslag om oprettelse af en fælles ramme for europæiske statistikker vedr. personer og husholdninger. Der blev oversendt revideret grund- og nærhedsnotat herom til Folketingets Europaudvalg 24. oktober 2016. Kommissionen fremsatte 12. december 2016 det andet forslag om oprettelse af en forordning vedr. landbrugsstatistik. Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat herom til Folketingets Europaudvalg 9. januar 2017.

Forslagets retsgrundlag er traktatens artikel 338 om udarbejdelse af fællesskabsstatistikker. Forslaget skal vedtages i form af en forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure i henhold til traktatens artikel 294.

3. Formål og indhold

Det overordnede formål med forslaget er at sikre relevant, rettidig og sammenlignelig erhvervsstatistik. Forslaget samordner en række eksisterende områdespecifikke retsakter om udarbejdelse af erhvervsstatistik mhp. at øge harmoniseringen af definitio-

ner, begreber mm. Derudover er det forslaget hensigt at reducere byrden for indberetterne. Dette skal primært ske via en udveksling af identificerbare mikrodata om varehandel mellem EU-landene. Samtidig søger forslaget at øge fleksibiliteten via en udvidet brug af gennemførelsesretsakter og delegerede retsakter. Denne øgede fleksibilitet skal bl.a. gælde de underemner, der skal udarbejdes statistik om.

I dag er den europæiske erhvervsstatistik reguleret af en række Europa-Parlaments- og Rådsforordninger. Den foreslåede forordning skal dække følgende temaområder:

- konjunkturstatistik
- erhvervsstatistik på landeniveau
- regional erhvervsstatistik
- statistik over internationale aktiviteter.

Forslaget fastlægger hvilke underemner, der skal udarbejdes statistikker om, men lægger samtidig op til, at Kommissionen bemyndiges til at kunne ændre i disse emner ved brug af delegerede retsakter mhp. at imødekomme ændrede brugerbehov. Ligeledes lægger forslaget op til, at Kommissionen bemyndiges til gennem gennemførelsesretsakter at fastlægge det konkrete indhold af statistikkerne med hensyn til bl.a. antal og definitioner af variable, statistiske klassifikationer samt dataindsamlings- og beregningsmetoder. Kommissionen bemyndiges således til i vidt omfang at fastlægge forordningens indhold ved brug af delegerede og gennemførelsesretsakter.

Yderligere stiller forordningen krav om styrkelse af både de nationale og det europæiske statistiske virksomhedsregister. Det indebærer, at medlemsstaterne skal udveksle identificerbare koncernoplysninger med de øvrige medlemsstater og Kommissionen. Data om en konkret koncern vil være tilgængelige for statistikmyndighederne i de EU-lande, hvori koncernen har sine selskaber.

I forordningen stilles også krav om, at der skal udveksles direkte identificerbare oplysninger om varehandel mellem EU-landene – dvs. at data sendes fra eksportlandet til importlandet. Det skal ske for, at udarbejdelsen af statistik om varehandel inden for EU kan udarbejdes på en måde, hvor byrden for indberetterne reduceres.

Kommissionen lægger op til, at forordningen skal anvendes fra 1. januar 2019. Dog skal udvekslingen af fortrolige data om eksport først ske fra 1. januar 2020.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal udtale sig iht. traktatens artikel 294 vedr. proceduren om almindelig lovgivning. Der foreligger endnu ingen udtalelse fra Europa-Parlamentet

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver, at den foreslåede lovgivning er nødvendig for at sikre sammenhæng, sammenlignelighed og kvalitet af europæisk erhvervsstatistik.

Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, eftersom udarbejdelsen af sammenlignelig europæisk statistik nødvendiggør en fælles lovgivningsramme, der fastlægger fælles definitioner, tidsfrister, krav til kilde- og metodokumentation mv.

6. Gældende dansk ret

Forordningsforslaget erstatter en række sektorspecifikke Råds- og Parlamentsforordninger såvel som Kommissionsforordninger vedr. udarbejdelsen af europæisk erhvervsstatistik.

Herudover er gældende dansk ret på området Lov om Danmarks Statistik.

7. Konsekvenser

Forslaget forudses ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Der vil løbende være finansielle virkninger og udgifter forbundet med en indkøringsperiode på 3 år, fra 2019 til 2021. Den finansielle ramme for gennemførelsen af forslaget vil udgøre 46,5 mio. EUR på EU's budget i perioden 2019-2020. Den danske finansieringsandel udgør ca. 2 pct., hvilket svarer til ca. 0,9 mio. EUR for perioden 2019-2020.

Ved gennemførelse af forslaget vurderes meromkostningerne til etablering og drift i Danmark i 2016 til 350.000 DKK, i 2017 til 285.000 DKK, 2018 til 5.480.000 DKK, 2019 til 15.000.000 DKK. Fra 2020 og frem skønnes de årlige meromkostninger til drift at udgøre ca. 5 mio. DKK.

Ovenstående vurdering af meromkostninger er baseret på, at kravene til, hvad medlemsstaterne skal producere og indberette, ikke ændres væsentligt ift. de gældende krav. Som nævnt åbner forslaget imidlertid for, at Kommissionen kan ændre kravene gennem brug af gennemførelsesretsakter og delegerede retsakter. Den fleksibilitet må det forventes, at Kommissionen vil gøre brug af for at imødekomme nye brugerbehov. Det kan øge både omkostninger og svarbyrde, men da det konkrete indhold af disse retsakter endnu ikke er kendt, er der ikke grundlag for at give et skøn over de fremtidige meromkostninger eller svarbyrden.

I udgangssituationen forudses forordningen, når den er implementeret, at medføre en nettoreduktion af indberetningsbyrden for erhvervslivet. Det skyldes omlægning af kravene til statistikken om udenrigshandel med varer mellem medlemsstaterne (Intrastat), der i dag udgør langt den største byrde (i Danmark udgør Intrastat alene 50 pct. af den samlede svarbyrde vedr. statistik). Byrdelettelsen kan realiseres i kraft af en ny forpligtigelse for landene til at udveksle indsamlede virksomhedsdata om eksport, som modtagerlandet kan vælge at benytte til opgørelse af importen. Det nye system indebærer på den ene side, at eksportører skal indberette flere oplysninger end hidtil. På den anden side skal færre virksomheder indberette oplysninger om eksport, og den samlede indberetningsbyrde i forbindelse med eksport forventes at være uændret ift. den nuværende situation. Den samlede indberetningsbyrde ved Intrastat forventes samlet set at kunne reduceres med 25-50 pct. over en årrække, fordi byrden på importørerne forventeligt kan reduceres meget væsentligt i Danmark.

På de øvrige områder i forslaget vil der ske en lille forøgelse af byrden, som hovedsageligt skyldes indførelsen af en ny globaliseringsundersøgelse, som skal gennemføres hvert tredje år, men samlet set vil forslaget altså medføre en byrdereduktion, når ændringerne vedr. Intrastat er implementeret.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring med svarfrist 30. marts 2017 til følgende interessenter:

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
- Danmarks Nationalbank
- Dansk Arbejdsgiverforening
- Dansk Byggeri
- Dansk Erhverv
- Dansk Industri
- Dansk Transport og Logistik
- Danske Regioner
- DCE – Dansk Center for Miljø og Energi
- Finansrådet
- Forsikring og Pension

- Håndværksrådet
- IT Branchen
- Kommunernes Landsforening
- Landbrug og Fødevarer
- LO
- Realkreditforeningen
- Realkreditrådet
- Rederiforeningen
- VisitDenmark

Hovedsynspunkterne i de indkomne hørings svar er følgende:

- Dansk Arbejdsgiverforening (DA) støtter forslaget. DA støtter målsætningen om at mindske byrderne på virksomhederne. Da forordningsforslaget har karakter af en rammeregulering, hvor meget indhold skal vedtages via delegerede retsakter, bør det indskrives, hvor meget Kommissionen forpligtiger sig til årligt at reducere byrderne på virksomhederne.
- Dansk Byggeri er generelt positive overfor tiltag, der reducerer byrden for indberetterne. Dette skal dog ikke ske på bekostning af den statistiske kvalitet.
- Dansk Erhverv støtter forslaget, der vil formindske indberetningsbyrden for erhvervs livet. Indebærer forslaget databrud, så er det vigtigt, at der revideres langt tilbage i tid, så der vil være lange sammenhængende tidsserier for erhvervsstatistikkerne. Fører nye opgørelsesmetoder eller kodninger til fald eller stigninger i brancher, så er det vigtigt, at det kommunikeres, hvorvidt disse stigninger eller fald skyldes opgørelsesmetoder eller kodninger.
- Dansk Industri (DI) støtter forslaget. DI ser frem til, at der skal indberettes langt færre importoplysninger. Når der fremadrettet skal indberettes flere eksportoplysninger, så opfordrer DI til, at der oprettes flere system-til-system indberetningsløsninger. Yderligere opfordrer DI til, at de afgivne oplysninger til Danmarks Statistik bliver bearbejdet og sendt tilbage til virksomhederne i en form, så de direkte kan anvendes til indberetning til Skats Listesystem. Endelig finder DI det vigtigt, at de delte mikrodata sikres bedst muligt mod misbrug og brug på fortrolighed.
- Dansk Transport og Logistik (DTL) ser det som positivt, at man ønsker at strømline statistikken og mindske byrderne for respondenterne. DTL hilser det velkomment, hvis administrative registre i højere grad kan benyttes. Samtidig mener DTL også, at det er godt, hvis medlemsstaterne er frit stillet ift. valget af input (datakilder). Dette gør, at respondentbyrden kan mindskes ved brug af alternativer til spørgeskemaundersøgelser. DTL og Danmarks Statistik har allerede et samarbejde omkring dette. Endelig mener DTL, at det er nødvendigt at udarbejde mere og bedre statistik vedr. carbotage.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På grundlag af de holdninger, som har været tilkendegivet i Kommissionens ekspertgrupper, fremgår det, at der er generel støtte til at integrere og harmonisere de berørte statistikker.

Der er dog blandt flere medlemsstater skepsis ift. den store grad af delegering af beføjelser til Kommissionen. Medlemsstaterne skepsis er hovedsageligt begrundet i, at den vidtgående delegering kan føre til øgede omkostninger og svarbyrde.

Mange medlemsstater har også udtrykt, at udvekslingen af identificerbare mikrodata skal holdes til et absolut minimum. En enkel medlemsstat har indikeret, at det af denne grund vil være imod forslaget. Yderligere er der den overvejende holdning blandt medlemsstaterne, at udveksling af mikrodata kun kan finde sted, hvis det klart er dokumenteret, at udvekslingen vil føre til enten betydelige reduktioner i omkostninger eller svarbyrde.

Som beskrevet er der blandt flere medlemsstater skepsis ift. den store grad af delegering. En lignende grad af delegering fik den svenske rigsdag til 26. oktober 2016 at vedtage en motiveret udtalelse om, at det under afsnit 2 nævnte beslægtede forslag om europæiske statistikker vedr. personer og husholdninger ikke er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Begrundelsen var bl.a., at forslaget indeholdt for omfattende beføjelser til Kommissionen til at gennemføre delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter. Det vides ikke, om den svenske rigsdag vil vedtage en lignende motiveret udtalelse vedrørende forslaget om europæiske erhvervsstatistikker. Den svenske rigsdag kom ikke med en udtalelse i forbindelse med rammeforordningen om landbrugsstatistik.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter hensigten om at integrere og harmonisere statistiske begreber, definitioner mv. Regeringen anerkender ligeledes behovet for at have en vis fleksibilitet i retsgrundlaget mht. at ændre indsamling af data på baggrund af ændrede brugerbehov.

Regeringen er samtidig af den opfattelse, at en række elementer, som anses at være essentielle for forordningens indhold, bør defineres i selve forordningen, og at det ikke som i det foreliggende forslag delegeres til Kommissionen at fastlægge disse elementer. Dette vedrører bl.a. fastlæggelse af variable.

Regeringen er af den opfattelse, at det bør fremgå af selve forordningen, hvilke data medlemsstaterne forpligtiges til at levere. I de tilfælde, hvor det besluttes at delegerer beføjelser til Kommissionen, bør denne delegering afgrænses tydeligt mhp. at sikre gennemsigtighed omkring forslagens implikationer.

Regeringen anerkender, at en udveksling af identificerbare mikrodata kan medvirke til at reducere byrden for respondenter. Det er dog vigtigt, at dette kun sker i begrænsede tilfælde, hvor der klare positive effekter af en sådan udveksling. Samtidig er det vigtigt, at datasikkerhedsforanstaltninger og datafortrolighedsregler er på plads, før en evt. udveksling finder sted.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.